

Dušan Ludvik | Mesci

Věri Heřmanovi

Prosinec

Iz resne večnosti smo odlomili
spet eno leto in na nevrnitev
pribili ga, k spominom odložili.

Zdaj z jutrove dežele Trije kralji
nam morda nesejo željá spolnitev,
ki zdela se je — kot njih zvezda v dalji —

v izsanjani svetlobi zapeljiva,
a nam odmaknjena, nedosegljiva.

Nam, ki lovimo bežnih dni utrinke,
okušajoč pri ognju jih kot sadje,
brezbrižni za bol drugih, za snežinke,

pozabljaoč berače, Ahasvere,
ki blodijo — na oceanih ladje —
prezebajoč, a v srcih plamen vere,

da tudi nje Gospod enkrat obišče
in pripelja jih v toplo zavetišče.

Svečan

Nebó se nizko v góre je sklonilo
in skoraj rokam je na dosegljaj.
Pod mokrimi snežinkami skrivilo

se sleme koč je kakor hrbet konja,
ki težek tovor ni mu običaj.
Vse tiho... Le iz kočic peč privonja,

ko mala vrata plaho se odprejo
in v mraz prodrè glas, topel kakor čaj,
pozdravljajoč dekleta, ki na prejo

so zadnjikrat prišlà, nesoč toploto
s seboj in v smehu bližnjih dni sijaj.
Saj kmalu sonce v biserno lepoto

ledene sveče koč bo spremenilo,
prirodo razvrtinčil bo pihljaj
pomladnih sap. Potem nebó bo spilo

kosmiče in s prav gostimi poklončki
iz zemlje pritrobentajo nazaj
trobentice in z njimi beli zvončki...

Sušec

Z nevidnim čopičem prezelenila
pomlad je polja čez in čez,

pretrgala zrahljano vez,
ki nas je z zimo še družila.

Je dala pticam lahka krila
na pot v domač objem dreves,
speljala prvi splav čez jez,
nebó v nedosegljivost odmaknila.

Roké mladenk so zdaj bolj vitke —
vse k pravljичnemu kraljeviču
pletó si hrepenenja nitke,

ki jih preseka glas orača,
ko blagoslavlja svet na griču
ter plug in par volov obrača...

Mali traven

Cvetna nedelja... Pobožne dlaní...
Z mačic pelód in vonjava prši
v kodre dekletu, ko k maši hiti.

Zadnjič z zvonovi zvonik zazvoni,
potlej obmolkne in težke tri dni
čaka Vstajenja, Velike noči.

V kmetove rôke se veter lovi...
Zdaj jih prislanja k očem in motri
njive, kjer že Aleluja brsti.

Ko sveti Jurij poti izsuši,
cvetke odprejo zaspane oči,
drevje pod krili čebel zašumi.

Takrat se starček v zapečku zbudi,
v vnukih, ki rajajo sredi vasi,
novo in sončno pomlad zaživi.

Veliki traven

Petelini jutro so zbudili...
Sonce na ves glas na vas priuka,
nagajivo v okenca prikuka:
»Ne bi mojih pesmi se napili?«

Leno se pretegne širno polje,
žito vzvalovi se in zaniha...
Cvetka pod čebelicami vzdihla:
voščijo ji razigrane volje

dobro jutro in premnogo svatov!
Tudi mi, ki nam svetloba rani
trudne oči, že vstajamo, pijani
cvetk in žarkov — naših svetlih bratov

v temnih in obupanih poldnevih.
Vsi smo odložili svoje teže
in smo lahki kakor prazne mreže,
ki se pozibavajo v odsevih

modre reke, daljo srkajoče.
Dalja nam sedaj je vedno ožja,
vsi ljudje iz daljnega okrožja
so nam bratje, sestre — in v obroče,

srca s srci v eno spajajoče,
naših rok spreminja se objetje.
To je maj... tresoč ljubezni cvetje
v usta mladih in v oči sijoče.

Rožnik

Zdrknila je s sonca zlata preja
in prepregla vse obronke klasja,
ki topi se v žarkih ter ga žeja.

V parkih cvet jasmína vse močnejše
širi vonj opojnega soglasja
na poljube mladih Ev, na veje,

ki jih v mraku slavec upogiblje,
stresajoč zaljubljenim in luni
uspavánko... Naj jih v sen zaziblje!

Žejno je poletje, žejno, žejno...
Žejni prsti jelš so nad tolmuni...
Žejna mlada srca so brezmejno...

Nágnilo nebó svoj vrč na svet je —
a čez noč odpadalo je cvetje.

Mali srpan

Zelena šilo kačjega pastirja
— neznamen del brezdanjega vsemirja —
se je zavrtalo v poldanski zrak.

Nebó na zlatem vozu Margareto
je pripeljalo na polje razgreto
med težko klasje in v bohotni mak.

Čez jelše ob potokih, čez plavice
leteč si strižejo zrak lastovice.
Zdaj srp se je pod taktom pridnih rok

zarezal v tenke jambore pšenice
in njeno klasje — zlate jadrnice,
ki zibajoč se padajo na bok.

Zvečer, ko Mali voz zdrči po klancih,
mehkejše so oči žanjic ob žanjcih,
njih usta dobra so kot dómač kruh.

Ob takih podvečerih žitno njivo
bi hotel, z njo ognjišče ljubeznivo.
Potem bi miren bil — jaz potepuh:

nogé po mučni poti bi okrevale,
roké za zadnjo Žetev dozorevale.

Veliki srpan

Molčé nekdo je v pratiki obrnil
popisan list, ki pravimo mu doba.
V brezdanjost dan se tiho je utrnil

in drugi spet počasi dopolnjuje
neskončni časa niz, vodeč do groba.
Pri čričkih v travi malo povasuje,

potem začudi se, zakaj glasovi
cepičev in mlatilnic ne zvené več.
Ima še dosti časa, da z zvonovi

odmoli kratko angelsko molitev,
a v strahu, da ne zamudi se prêveč,
po Rimski cesti zdirja v nevrnitev.

Prihodnji dnevi obíralke zbudijo,
ko v hmeljevih nasadih v rosi dneva
vsakdanji kruh svoj s petjem si sladijo.

Tedaj že sadje težko je, okroglo,
na vejah drevja rdeče dozoreva,
ki v teži ploda vzdihva onemoglo.

Vse bolj poševno pada sonce z žarki
na krajše dneve poznega poletja.
Nad ajdo, ki razcveta se nad parki,

zvezdé se ne utrinjajo tak često.
In glas, ko kličemo nazaj čas cvetja,
nam odpové z zanikovalno gesto.

Kimovec

Medtem ko se preteklost v rjo ovija,
bogastvo letine in zdrobljen klas
na grb poletnih ur jesen pribija.

Kot z drevja jabolko se čez livade
po vetru kotalí pastirčkov glas,
a nad uvelim cvetjem balustrade

zdaj jata divjih rac v podobi klina
glasno prodira sivkast pas neba.
Zamah njih dolgih kril je že daljina

očem in dnem za vedno odtegnila.
Glej, lastovice v pritrkavanju dežja!
Njim tudi želja dvignila je krila,

da zadnjikrat so v loku krog zvonika
na sprehod odpeljale svoj ščebet.
Ko jutro sadje pozlati, le pika

med belimi oblaki nas spominja,
da je na jug odvlekel njih polet
poljube sonca... Listje se utrinja...

Po krajšem tiru dan začne drseti
čez kose zadnjih koscev v ocean —
Njegove globočine doumeti

mogoče ni, ne zakona, ki črpa
iz zemlje moč in z dežjem biča plan,
ki nove rane cepi, stare krpa...

Vinotok

S potoka večnosti napil se gozd
je novih barv. Spet kozonogi favni
sred jas priželi so na sé mehkost

poslednjih toplih juter... In sladkost,
ki brajdam je poletni žarek dal ni,
sedaj vsrkava lačno polni grozd.

Pod žoltim slapom listja se je most
še bolj upognil... V noč vpijó pozavne
prezrelih ur... Iz mlak mrazi starost,

ki v kri pronica. Mrzel ter preprost
njen glas je, ko obrača starodavne
ljubavne dni in misli na mladost...

Kdo te priklical je — ti mračni gost?

Listopad

Priroda mozaiku je podobna;
vsak dan se prelevila bo po volji.
Stoprsti dež narahlo s členki bobna
po strehah mest, ki utihnila so s polji.

Tesnó je luni za oklepom bežnih
oblakov, ko jih veter večno vleče
za neusahlim virom dni brezbrežnih,
za jato ptic selivk, za jadrom sreče.

Prižgali bomo sveče na grobovih,
a v sebi vero, upanje, ljubezen
za dolgočasje v dolgih dnovih,
za srce, ko bo tekla večnost čezenj.

Kot pod oblak moleče rogovile
ob podvečerih bodo naše roke:
sedanjost jim bo blizu, a lovile
zaman minulost bodo — mrtve zvoke.

In čas, pijan bodočnosti, na čela
bo znova ozko brazdo izoral nam.
Zdaj tihi smo... Ne žgo več davna žela!
Zdaj čakamo samó, kaj dan bo dal nam.

Gruden

Po slokem hrbtu zasneženih dni
gredo procesije željá in prošenj
tja v Betlehem, kjer Dete se rodi.

V pobožni nadi, sredi polnoči,
izsula bodo srca s polnih krošenj
pred jaslicami solze in skrbi.

Ne bo jim težka pot nazaj v vasi
kot meni, ki brez bratov in brez sester
sem potepuh — brez vere in vesti —

a vendar gladen božje milosti.
O sveta noč iz detstva!... Zdaj Silvester
bo mesto čaš srce razlomil mi.

Mordà neverno dušo božje dleto
potem v otročje čisto prenoví —
da v Bétlehem bom romal vsako leto.